

Ομιλία Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου της ΔΕΗ Α.Ε. κ.Εμ.Παναγιωτάκη στο 20^ο Εθνικό Συνέδριο του ΙΕΝΕ

Κυρίες και Κύριοι

Ποια είναι τα θεμελιώδη ζητήματα στα οποία καλούμαστε να απαντήσουμε σήμερα όσοι εμπλεκόμαστε στην ηλεκτρική ενέργεια: Πολιτεία – επιχειρήσεις – εποπτικές αρχές ;

- 1^ο Η μείωση του κόστους και των τιμών της Η.Ε., προϋπόθεση για την ευημερία των πολιτών και την ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας.
- 2^ο Η ομαλή προσαρμογή και ευθυγράμμιση με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές.

Και βέβαια όταν μιλάμε για «ομαλή προσαρμογή» εννοούμε μετασχηματισμούς που θα λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις εθνικές ιδιαιτερότητες και στρατηγικές, πράγμα το οποίο άλλωστε και οι ίδιες οι ευρωπαϊκές αρχές τονίζουν με έμφαση σε όλες τους τις επεξεργασίες και αποφάσεις.

- 3^ο Η ομαλή λειτουργία των αγορών, τόσο της χονδρικής , όσο και της προμήθειας.

Δε νομίζω ότι χωρά καμία διαφωνία ότι ο 2^{ος} και 3^{ος} στόχος πρέπει να εξυπηρετούν τον 1^ο. Αν λειτουργήσουν ως αυτοσκοπός, ανεξάρτητα δηλαδή από το εάν συντελέσουν στη μείωση του κόστους και των τιμών, πολύ δε περισσότερο εάν οδηγήσουν στην αύξησή τους τα αποτελέσματα θα είναι καταστροφικά : η εγχείρηση θα έχει επιτύχει – ο ασθενής, η εθνική οικονομία, όμως ;

Σήμερα το υπ' αριθ. 1 πρόβλημα της χονδρικής αγοράς, είναι η τεράστια ανισορροπία προσφοράς – ζήτησης. Το πρόβλημα επιτείνεται από τη ραγδαία αύξηση των εισαγωγών έστω και αν με τα capital controls υπήρξε μια προσωρινή ανάσχεση.

Οι τιμές της Η.Ε. έχουν τα τελευταία χρόνια σημειώσει ραγδαία άνοδο, ανατροφοδοτώντας την ύφεση και τη συρρίκνωση της εθνικής οικονομίας.

Αιτίες, οι στρεβλώσεις της αγοράς, οι υπερβολικές τιμές των ΑΠΕ και ιδιαίτερα των Φ/Β, οι φόροι, και τα ακριβά καύσιμα.

Σήμερα το ενεργειακό μείγμα συντίθεται από τη, δραστικά σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν, μειωμένη λιγνιτική παραγωγή, τη σταθερά χαμηλή παραγωγή από Φ.Α., τη θεαματική συμμετοχή των ΑΠΕ και τις αυξανόμενες εισαγωγές.

Στο άμεσο μέλλον, αν δεν γίνουν ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και δε ληφθούν μέτρα, αναμένεται πολύ μεγαλύτερη μείωση της λιγνιτικής παραγωγής, αύξηση του Φ.Α. στο βαθμό που θα διατηρηθεί η παρούσα τάση μείωσης των τιμών προμήθειας των καυσίμων, πράγμα που δεν αναμένεται να διαρκέσει πέραν της διετίας, μικρή αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ και σημαντική αύξηση των εισαγωγών.

Η προοπτική αυτή μπορεί να επιτρέπει μια συγκρατημένη αισιοδοξία στους παραγωγούς Φ.Α. , και να συνεχίσει να ικανοποιεί τους παραγωγούς των ΑΠΕ και βέβαια τους traders. Ωστόσο η εθνική οικονομία όχι μόνο δεν θα ωφεληθεί, αλλά θα υπάρξουν πολύ αρνητικές συνέπειες, με πρώτη τη δυσμενή επίδραση στο εμπορικό ισοζύγιο. Και βέβαια για μείωση του κόστους και των τιμών, ούτε λόγος, ενώ η απαξίωση της λιγνιτικής παραγωγής θα έχει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στο μέλλον.

Η λιγνιτική παραγωγή Η.Ε. είναι καθοριστικής σημασίας για τη χώρα. Ασφάλεια εφοδιασμού λόγω της ιδιαίτερης θέσης της Ελλάδας σε σχέση με τις λοιπές χώρες της Ε.Ε. Σταθερότητα στο κόστος της Η.Ε., με σημαντικές δυνατότητες μείωσής του σε συνάρτηση με την επίλυση χρονιζόντων προβλημάτων των Ορυχείων και προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της ΔΕΗ και το πλέγμα των σχέσεων της με την Πολιτεία. Ουσιαστική συμβολή στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών.

Θέση μας είναι ότι για τις επόμενες δύο τουλάχιστον δεκαετίες η συμμετοχή της λιγνιτικής κιλοβατώρας στο ηλεκτροενεργειακό μείγμα πρέπει οπωσδήποτε να κυμαίνεται τουλάχιστον γύρω στο 30-35%. Η διεκδίκηση δωρεάν πιστοποιητικών CO₂ αποσκοπεί αφενός στη μείωση του κόστους και αφετέρου στην προσέλκυση επενδύσεων της τάξης του 1 δις € για την λειτουργική και περιβαλλοντική αναβάθμιση μονάδων «μέσης ηλικίας», και την κατασκευή της δεύτερης Μονάδας της Φλώρινας. Έτσι, σε συνδυασμό, με την απόσυρση παλαιότερων λιγνιτικών μονάδων, υπολογίζουμε ότι από 34,5 εκ. τόνους εκπεμπομένων CO₂ το 2014 οι εκπομπές πριν από το 2030 θα έχουν μειωθεί σε κάτω από 20 εκ. τόνους, σε πλήρη ευθυγράμμιση με την ενεργειακή στρατηγική της Ε.Ε.

Γενικότερα, εάν δεν υπάρξει – επιτέλους ένας ολοκληρωμένος ενεργειακός σχεδιασμός και στρατηγική, αν δεν ληφθούν και δεν γίνουν οι αναγκαίες ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις θα οδηγηθούμε σε πλήρες αδιέξοδο.

Είναι επιτακτική ανάγκη η μετάβαση από το σημερινό αναχρονιστικό και αναποτελεσματικό μοντέλο της αγοράς, mandatory pool, στο Target Model, σύμφωνα με την πολιτική της Ε.Ε. Η θέση - δέσμευση που κατατέθηκε στους θεσμούς για τη μετάβαση αυτή το 2018 μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους.

Αντίστοιχα, στηρίζουμε και θα συμμετέχουμε ενεργά στη δημιουργία του προβλεπόμενου στο πλαίσιο του Target Model χρηματιστηρίου ενέργειας για την ευρύτερη περιοχή μας. Η χώρα μας δεν πρέπει να χάσει αυτό το στοίχημα. Ευελπιστώ ότι η τελική κατάληξη των συζητήσεων για τον ΑΔΜΗΕ θα συμβάλει σ' αυτό.

Κυρίες και Κύριοι,

Το άνοιγμα της αγοράς της προμήθειας της Η.Ε., της λεγόμενης λιανικής αγοράς, έχει τεθεί στη πρώτη γραμμή της επικαιρότητας, ιδιαίτερα ενόψει και της δέσμευσης της χώρας, για τα NOME με σκοπό τη μείωση του σχετικού μεριδίου της ΔΕΗ στο 75% σε πρώτη φάση, και στο 50% μέχρι το 2020. Αν και η απαίτηση για τα NOME δείχνει κατά κάποιο τρόπο τιμωρητική και πάντως αναγκαστική η ΔΕΗ δεν έχει κανένα

ουσιαστικό λόγο να διεκδικεί τη διατήρηση του υψηλού σημερινού μεριδίου της. Ιδιαίτερα στο βαθμό που η δική της παραγωγή είναι πολύ χαμηλότερη και δεν επαρκεί για την κάλυψη της κατανάλωσης των πελατών της.

Κατά την άποψή μας ΝΟΜΕ ούτε χρειάζονταν ούτε χρειάζονται για να ανοίξει η λιανική αγορά Η.Ε.

Εάν από ανταγωνιστικούς μας φορείς γίνουν οι αναγκαίες σοβαρές επενδύσεις στην Εμπορία, σε συνδυασμό με την ανάληψη του αναγκαίου ρίσκου και – βέβαια – με την επιδίωξη λογικού κέρδους, της τάξης του 5% που θεωρείται εύλογο για ώριμες αγορές και προηγμένες κοινωνίες προκειμένου για “comodity”, τότε και με τις υφιστάμενες συνθήκες μπορεί αξιόπιστα να κερδηθούν μερίδια και η αγορά να ανοίξει. Μάλιστα με όφελος των καταναλωτών, όπως υποτίθεται είναι το ζητούμενο.

Η αγορά παραμένει κλειστή , στο βαθμό που επιδίωξη είναι το γρήγορο, μεγάλο και εύκολο κέρδος, χωρίς ρίσκο και επενδύσεις. Αν παραμείνουμε σ’ αυτό το μοντέλο επιχειρηματικής δραστηριότητας, και διεκδικούμε άνοιγμα της αγοράς με στρεβλές ρυθμίσεις, όπως δημοπρασίες στα πλαίσια των ΝΟΜΕ σε τιμές κάτω του κόστους παραγωγής, σίγουρα θα οδηγηθούμε σε αδιέξοδα και βέβαια καμιά προστιθέμενη αξία δεν θα προκύψει.

Η ΔΕΗ στηρίζει τη σωστή επιχειρηματικότητα που οδηγεί στην υγιή αγορά. Απ’ αυτή την άποψη κρίνουμε θετική την επιχειρηματική κίνηση των ΕΛΤΑ για είσοδο τους στην αγορά Η.Ε. Σε ότι αφορά στα ΝΟΜΕ, εφόσον τελικά η εφαρμογή τους κριθεί αναγκαία πράγμα για το οποίο διατηρώ σοβαρές επιφυλάξεις ενόψει κυοφορούμενων σοβαρών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών θα γίνουν αποδεκτά μόνο εφόσον μέσω των δημοπρασιών η ενέργεια θα διατίθεται σε τιμές άνω του κόστους, και η όλη διαδικασία θα οδηγεί σε αναλογική μείωση του μεριδίου της ΔΕΗ σε όλες τις κατηγορίες των πελατών.

Κυρίες και Κύριοι,

Παρά τις δοκιμασίες και τα προβλήματα η ΔΕΗ είναι ο εγγυητής της ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας με Η.Ε. της προσφοράς Η.Ε. σε προσιτές τιμές, σε όλους και ειδικότερα στους ευάλωτους κοινωνικά πολίτες. Είναι ο εγγυητής για το ομαλό άνοιγμα και την εύρυθμη λειτουργία των αγορών. Είναι, τέλος, παράγοντας σταθερότητας για την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, πράγμα που αποδείχθηκε περίτρανα στις πρώτες δύσκολες μέρες των capital controls.

Η πλήρης και ομαλή προμήθεια Η.Ε., ιδιαίτερα στα νησιά, η αδιάλειπτη σε καθημερινή βάση διοχέτευση χρήματος στην αγορά, πράγματα αναγκαία και αυτονόητα αλλά όχι και αυτόματα, είναι η απόδειξη.

Σήμερα επεξεργαζόμαστε τη στρατηγική μας με βάση το τρίπτυχο

- Ευελιξία - προσαρμοστικότητα
- Επέκταση σε άλλες αγορές
- Επιχειρηματικές συνεργασίες.

Θα διεκδικήσουμε την περαιτέρω ισχυροποίηση και ανάπτυξή της ΔΕΗ με επέκτασή σε γειτονικές αγορές, επιδιώκοντας να αποκτήσουμε πρωταγωνιστικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή.

Εργαζόμαστε μεθοδικά για να συμβάλλουμε, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της ΔΕΗ, στην έλευση σοβαρών επενδύσεων, που θα προσθέτουν αξία.

Στο πλαίσιο αυτό διεκδικούμε την εταιρική μας αυτονομία, την απεμπλοκή της Επιχείρησης από το πλέγμα των δεσμών που καταπνίγουν την Επιχειρηματική μας λειτουργία και περιορίζουν δραματικά τη δυνατότητα εκπλήρωσης των στρατηγικών μας στόχων.

Παράλληλα αναπτύσσουμε τους δικούς μας μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, στα πρότυπα των πλέον προηγμένων επιχειρήσεων στα πλαίσια της εταιρικής διακυβέρνησης.

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι γνωστό το πρόβλημα των οφειλών προς τη ΔΕΗ. Δεν θα το αναλύσω. Θα τονίσω μόνο, ότι διεκδικώντας την εξόφληση των

οφειλών, αδήριτη ανάγκη για την επιβίωση της η ΔΕΗ δεν πρόκειται ούτε κατά διάνοια να απεμπολήσει το κοινωνικό της πρόσωπο, να περιορίσει την κοινωνική της ευαισθησία. Άλλωστε τη δείχνουμε με τις πρωτοφανείς διευκολύνσεις προς όλους τους καταναλωτές, τις οποίες θεσπίσαμε το Μάιο, και τις οποίες σύσσωμος ο Τύπος και τα ΜΜΕ υποδέχθηκαν με τον πιο θετικό τρόπο (πλην μιας μικρής μερίδας που μας άσκησε κριτική για μειωμένη Επιχειρηματική αντίληψη και πρακτική). Καταφεύγουμε αναγκαστικά σε διακοπή της παροχής Η.Ε. λόγω χρέους, αφού προηγουμένως έχουμε εξαντλήσει κάθε περιθώριο συνεννόησης και συνδιαλλαγής και πάντοτε με απόλυτη προσοχή, ώστε να μη θίγονται κάθε είδους ευπαθείς καταναλωτές. Είναι αυτονόητο, ότι δεν κόβεται το ρεύμα στους κατόχους κοινωνικού τιμολογίου. Είναι επίσης αυτονόητο ότι το μέτρο εφαρμόζεται σε πελάτες που, κατά τεκμήριο, μπορούν να ανταποκριθούν.

Πιστεύω ότι όχι μόνο οι συνεπείς πελάτες μας, πολλοί από τους οποίους ανταποκρίνονται από το υστέρημά τους, αλλά και οι άλλοι, οι οποίοι μέχρι σήμερα έχουν παραμελήσει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, επιθυμούν να υπάρχει μια ΔΕΗ ισχυρή, οικονομικά εύρωστη.

Το στοίχημα της οικονομικής ανάκαμψης της ΔΕΗ πρέπει να κερδηθεί.

Και κάτι ακόμη. Η ΔΕΗ είναι εθνικό κεφάλαιο. Δεν ανήκει σε κανένα κόμμα κυβερνητικό ή αντιπολιτευόμενο. Αφουγκραζόμαστε και λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη την κριτική και τις παρατηρήσεις της κοινωνίας και βέβαια τις απόψεις των πολιτικών φορέων για τις αποφάσεις μας. Ωστόσο ας μείνει η ΔΕΗ έξω από την πολιτική αντιπαράθεση και σκοπιμότητα.

Σας ευχαριστώ.